

Studieplan för ämne på forskarnivå

Ämne	Fastställd	Diarienummer	Ks-kod
Konst, teknik och design	2017-05-10	V-2017-550	3.2.3

Doktorsprogram – Konst, teknik och design

Bilaga 1: Studieplan för ämne på forskarnivå **Konst, teknik och design (KONST)**.

Ämnesnamn

Konst, teknik och design (Art, Technology and Design)

Ämnesbeskrivning samt mål för utbildningen

Vetenskapligt område

Forskarutbildningsämnet konst, teknik och design rymmer forskning inom ett framväxande forskningsområde som formas i dynamiska möten mellan såväl konstnärliga och vetenskapliga förhållningssätt, som mellan tre olika perspektiv: konst, teknik och design. Ämnet drivs och utvecklas inom ramen för Doktorsprogrammet Konst, teknik och design vid KTH. Genom ett samarbete mellan KTH och Konstfack erbjuder programmet en ny arena för möten mellan olika kunskapskulturer och metoder för forskning, innovation och produktion inom konst, teknik och design. Programmets övergripande målsättning är att förena forskning och utbildning kring hållbar samhällsutveckling, och den omställning en sådan utveckling kräver, med ett radikalt omtänkande av relationen individ-samhälle-miljö. Genom att utmana konventioner inom etablerade kunskapsområden, genom att verka transdisciplinärt, samt genom att förena görandets praktiker med avancerade kunskapsteoretiska och metodologiska perspektiv ska forskning och utbildning i programmet bidra med en stark innovationskraft.

Konstnärliga tekniker kan till exempel genom ingående studier av ett vardagsfenomens detaljer åskådliggöra hur dessa detaljer är en del av ett större sammanhang av invanda mönster. Bakomliggande föreställningar och mekanismer kommer på så sätt i dagen och kan bli föremål för en produktiv omvärdering. Inom aktuell designforskning påvisas till exempel vardagsföremåls konventionella könskodning och frågor kring dess grundläggande påverkan på identitet, handlingsmönster och konsumtionskultur undersöks. Inom aktuell forskning kring urbana ljudmiljöer sätter omtänkande design- och ljudkonstperspektiv upplevelsen i centrum vilket ger upphov till nya sätt att planera och bygga framtidens boende i en tätare stad.

Forskningsområdet är i grunden interdisciplinärt genom sin inriktning på perspektivmöten och konkret materialisering. Forskningsprojekt i ämnet utgår ifrån ett kritiskt analyserande förhållningssätt som forskningsmässigt tillämpas i såväl materiella och performativa experiment som i diskursiva undersökningar. Projekten har en stark transdisciplinär potential genom samverkan med externa aktörer inom till exempel näringsliv, kulturliv, offentlig verksamhet och politik.

Definition av eventuella inriktningar

Ämnet har inga inriktningar.

Precisering och konkretisering av hur målen för utbildningen ska uppnås

Utbildningen har de mål som fastställts i högskoleförordningen. För licentiatexamen är dessa mål (i lydelsen januari 2016):

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika

forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För doktorsexamen är målen (i lydelsen januari 2016):

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och – visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

I fråga om måluppfyllelsen för både licentiat- och doktorsexamen inom konst, teknik och design fästs en särskild vikt vid förmågan att gestalta och utforma kunskap och förståelse, samt att genom ett praktiskt görande uppfylla färdighetsmålen. I fråga om forskningsetik är det för båda examina betydelsefullt att den studerande kan göra välgrundade bedömningar av de samhälleliga konsekvenserna av sin egen och andras forskning inom området. Den studerande ska vidare, för båda examina, ha goda insikter om de kunskapsteoretiska och metodologiska grunderna för en sådan forskning liksom om samspelet med övrig professionell utveckling inom konst, teknik och design. För doktorsexamen ska den studerande ha förmåga att självständigt och kritiskt granska för området relevanta samhällsprocesser och visa hur forskningen kan belysa eller gagna villkoren för en hållbar samhällsutveckling.

De övergripande målen ”kunskap och förståelse” uppnås i huvudsak genom deltagande i kurser samt egen handledd forskning. De övergripande målen ”färdighet och förmåga” uppnås framför allt genom avhandlingsarbete, men med stöd i kurser och seminarieverksamhet. Här ingår träning i att läsa, förstå och kritisera vetenskapliga texter liksom andra former av presentation av forskning inom området (såsom text- och bildbaserade, materiella, visuella, audiella eller performativa undersökningar) och att kunna argumentera för eller emot resultat och tolkningar, både egna och andras. Träning i att kommunicera sker också genom presentationer på vetenskapliga konferenser, genom deltagande på utställningar och workshops, samt genom de obligatoriska kurserna FAD3101 Omtänkande forskningspraktiker ... samt FAD3102 Begrepp, teorier och experimentella praktiker i konst, teknik och design. Flertalet doktorander genomför institutionstjänstgöring i form av undervisning, vilket ger ytterligare kommunikativ träning.

De övergripande målen ”värderingsförmåga och förhållningssätt” uppnås i handledning, kollegiala samtal samt kurser och avhandlingsarbete. Förmågan att göra forskningsetiska bedömningar tränas i det handledda _____

avhandlingsarbetet samt i kurser, framför allt den obligatoriska kursen FAD3100 Vetenskapsteori och forskningsmetodik i konst, teknik och design 7.5 hp. Forskningsetik kan också tas upp som ett särskilt tema vid programmets årliga internat. Intellektuell självständighet tränas och prövas i samband med t.ex. artikelpublicering, medverkan i utställningar och under avhandlingsarbetet i övrigt.

Aktuell forskning

Utbildningens upplägg

Utbildningen på forskarnivå består av en kursdel och en uppsats-/avhandlingsdel. Kursmoment kan bestå av föreläsningar, litteraturstudier, experiment, gestaltande arbete, uppsatsskrivning, problemlösning samt aktivt deltagande i seminarier, utställningar och konferenser. Kurser kan studeras inom programmet samt i samarbete med andra nationella och internationella institutioner. Huvuddelen av kursstudierna bör i allmänhet genomföras under utbildningens första hälft. Huvudhandledare ansvarar genom arbete med individuell studieplan för den enskilda doktorandens kursplanering. Eventuella undantag från obligatoriska kurser ska motiveras och godkännas av programansvarig före inlämning av studieplan till forskarutbildningsansvarig.

Utbildningen på forskarnivå bedrivs under ledning av huvudhandledare tillsammans med minst en biträdande handledare. Doktorandens framsteg ska bedömas minst en gång per år i samband med revision av den individuella studieplanen som görs av den studerande och huvudhandledaren. Studieplanen fastställs av forskarutbildningsansvarig.

Doktoranderna förutsätts ha intresse och förmåga att medverka i grundutbildning och skall genomgå inledande högskolepedagogisk utbildning. Doktorander bör inte undervisa mer än att det förlänger deras utbildning med högst 20 %. Doktoranderna ska uppmuntras till att förlägga delar av sin utbildning på forskarnivå vid en högskola utomlands.

Licentiatexamen får avläggas som en del av doktorsexamen. Licentiatexamen består av en kursdel omfattande mellan 30 och 60 hp, varav 30 är obligatoriska, och en uppsatsdel omfattande mellan 60 och 90 hp så att summan uppgår till 120 hp.

Doktorsexamen består av en kursdel omfattande mellan 60 och 90 hp, varav 30 är obligatoriska, och en avhandlingsdel omfattande mellan 150 och 180 hp så att summan uppgår till 240 hp.

Seminarier, utställningar och konferenser

Doktorander förväntas genom hela sin utbildning delta aktivt i programmets seminarieverksamhet och andra aktiviteter. Programmet anordnar årligen ett evenemang med presentation av deltagarnas arbeten i föreläsning, föreläsnings-, utställnings- och/ eller annan adekvat form. Samtliga aktiva doktorander i programmet ska delta i detta. Regelbunden medverkan i nationella och internationella symposier och konferenser är en viktig förutsättning för studierna genom hela utbildningstiden.

Obligatoriska och rekommenderade kurser

Ämnestudieplanen innehåller ett obligatoriskt kurspaket om 30 hp. Utöver att förmedla grundläggande vetenskapsteoretiska och forskningsmetodologiska insikter såväl allmänt som specifikt inom forskarutbildningsämnet, är det samlade kurspaketet av stor betydelse för utvecklingen av programmets inriktning och forskningsområdets uppbyggnad. Kurspaketet innehåller dels kurser som är i huvudsak föreläsnings-, seminarie- och litteraturbaserade, dels kurser som hålls i seminarie- och workshopform med fokus på analytiska och experimentella metoder under utveckling i aktuella forskningsprojekt inom programmet. Det innehåller även en introduktion till högskolepedagogik med särskild inriktning på konst och design.

Aktuell kurslista finns på doktorsprogrammet webbsida. Kurslistan ses över årsvis av programrådet. De obligatoriska kurserna ges vartannat år, eller vid behov oftare. I vissa fall kan undervisningen samordnas med en liknande kurs på avancerad nivå, där skillnaden i kursnivå regleras genom antal föreläsningar eller seminarier och nivå på övningsuppgifter. Vid examinationen kännetecknas forskarnivån generellt av högre krav på självständighet och kreativitet. Kurser som ges inom programmet inrättas på KTH men ges helt eller delvis vid såväl Konstfack som KTH. Doktorander kan läsa kvalitetsgranskade kurser på annat universitet.

Obligatoriska kurser (30 hp)

Vetenskapsteori och forskningsmetodik i konst - teknik - design, 7,5 hp

Kursen innehåller dels grundläggande introduktion till vetenskapsteori och orientering i olika vetenskapliga traditioners kunskapsperspektiv, dels ger den fördjupade kunskapsteoretiska och metodologiska insikter i aktuell forskning inom forskarutbildningsämnet konst, teknik och design, och diskuterar exempel på radikala omtänkanden historiskt och filosofiskt av relationen individ-samhälle-miljö.

Begrepp, teorier och experimentella praktiker i konst - teknik - design, 7,5 hp

Kursen innehåller dels en övergripande orientering i de framväxande forskningsfält som utvecklas internationellt under namn som practice-based research in the arts, arts and technology studies och research by design, dels ger den genom studier av genomförda avhandlingsprojekt fördjupade insikter i praktiska undersökningsmetoder och resultatframställning av specifikt intresse för forskarutbildningsämnets profil. Särskild tonvikt läggs på det akademiska skrivandets former och exempel på omprövande och experimentella förhållningssätt lyfts fram och diskuteras.

Högskolepedagogisk introduktion: konst och designutbildning, 5hp

Kursen innehåller dels en grundläggande orientering i högskolepedagogik, dels en fördjupning i pedagogiska metoder för utbildning inom konst och design.

Omtänkande forskningspraktiker i konst - teknik - design, 10 hp

Kursen genomförs i seminarie- och/eller workshop form och utgår ifrån deltagarnas arbete med egna avhandlingsprojekt. Kursen är indelad i två moment av lika stor vikt. Dels lyfts materiella, performativa eller gestaltande undersökande moment i anslutning till det egna avhandlingsprojektet fram och diskuteras i förhållande till detaljstudier av relevanta referensprojekt inom ämnet. Dels lyfts deltagarnas diskursiva arbete med det egna avhandlingsprojektets kritiska och teoretiska inramning, relevans och betydelse fram i förhållande till detaljstudier av utvalda referenstexter inom ämnet. Resultat och diskussioner från kursen dokumenteras i ett digitalt arkiv.

Valbara kurser (30-60 hp för doktorsexamen)

Övriga kurser bestäms individuellt i förhållande till doktorandens specifika kunskapsbehov. Dessa kurser kan ges vid Konstfack eller KTH inom ramen för doktorsprogrammet och/eller i samarbete med kurser på avancerad nivå vid dessa lärosäten. Doktoranden kan även läsa kurser vid andra lärosäten i Sverige eller internationellt. Doktorandens kursplanering regleras i den individuella studieplanen.

Obligatoriska kurser

- AD3103 Högskolepedagogisk introduktion: konst och designutbildning 5.0 hp.
- AD3100 Vetenskapsteori och forskningsmetodik i konst, teknik och design 7.5 hp.
- AD3102 Begrepp, teorier och experimentella praktiker i konst, teknik och design 7.5 hp.
- AD3101 Omtänkande forskningspraktiker i konst, teknik och design 10.0 hp.

Avhandling

Uppsatsen / avhandlingsarbetet är en obligatorisk del av utbildningen på forskarnivå. Utbildningen syftar till att den studerande ska tränas i att ge självständiga vetenskapliga bidrag till forskningen och att utveckla förmåga till vetenskapliga såväl som konstnärliga samarbeten inom och utanför forskningsområdet.

Uppsats- och avhandlingsarbeten inom programmet utgår från olika undersöknings- och gestaltningspraktiker såväl materiella som skriftliga vilka redovisas löpande under forskningsstudierna i exempelvis utställningar, skrifter och publicerade artiklar. Disputationen kan antingen äga rum på basis av en avhandling som är en sammanläggning av delarna om de för sig har bedömts att ha tillräckligt hög kvalitet och binds samman genom en så kallad ramberättelse, alternativt utgörs av en enhetlig slutgiltig sammanställning av forskningsresultaten i en monografi. Väsentligt är att arbetet uppvisar en reflektion som står i relation till ämnesområdets forskningsfront och fältets diskussioner.

Uppsatsen/avhandlingsarbetet ska innehålla nya forskningsresultat som den studerande har utvecklat själv, eller i samarbete med andra, via teoretiskt, gestaltande och/eller empiriskt forskningsarbete. Omfång på uppsats/avhandlingsarbetet regleras inte i antal ord eller motsvarande. Som referens kan dock nämnas den måttstock som tillämpas i en del andra program vid KTH: "de vetenskapliga huvudresultaten ska för doktorsexamen uppfylla kvalitetskraven för publicering minst fyra artiklar i internationellt erkända tidskrifter med referee-system (för licentiatsexamen minst två artiklar) eller motsvarande." Väsentligt för detta doktorsprogram är att vetenskapliga resultat utöver genom publicering som peer-review artiklar, med fördel även kan utvecklas och kommuniceras i andra former och media såsom utställningar, iscensättningar, prototyper, föreställningar, film, med mera. Adekvat dokumentation och resultatdiskussion i det redovisade avhandlingsarbetet har i sådana fall en stor betydelse.

Uppsatser/avhandlingar vid KTH skrivs normalt på engelska, om ämnet motiverar att uppsatsen/avhandlingen skrivs på annat språk ansöks om dispens från forskarutbildningsansvarig.

Behörighet och urval

Grundläggande och särskild behörighet samt förkunskaper

KTH:s allmänna behörighetsvillkor för antagningen till utbildning på forskarnivå tillämpas.

Studerandemålgruppen är framför allt personer med arkitektexamen, civilingenjörsexamen, master- eller magisterexamen från design-, konsthantverk-, konstnärlig-, eller teknisk utbildning. Även andra utbildningsbakgrunder kan vara lämpliga.

Rekrytering/utlysning och antagning av doktorander enligt KTH:s regelverk.

Regler för urval (avseende de bedömningsgrunder som skall tillämpas vid prövningen av sökandenas förmåga att tillgodogöra sig utbildningen, se HF 7 kap 41 §)

Programmet kan rekrytera doktorander både genom utlysning av tjänster och genom stipendiefinansiering. Antagning ska föregås av obligatoriska intervjuer.

Allmänt gäller för programmet att sökande skall vara starkt motiverad för forskarstudier, ha förmåga till självständigt arbete och kritisk analys samt god samarbets- och kommunikationsförmåga. Sökande skall ha goda kunskaper i engelska i tal och skrift. Kunskaper i svenska är inte nödvändiga, men kan underlätta genomförandet av forskarutbildningen. Specifikt gäller att kandidater till programmet förväntas reflektera kritiskt kring den forskning de önskar bedriva i relation till bredare samhällsrelevans, till möten mellan ämnesperspektiven konst - teknik – design, och till centrala frågor som omställningen till en mer hållbar samhällsutveckling väcker.

Examina och prov i utbildningen

Licentiat- och doktorsexamen

Licentiatexamen får avläggas som en del av doktorsexamen. Licentiatexamen består av en kursdel omfattande mellan 30 och 60 hp, varav 30 är obligatoriska, och en uppsatsdel omfattande mellan 60 och 90 hp så att summan uppgår till 120 hp.

Doktorsexamen består av en kursdel omfattande mellan 60 och 90 hp, varav 30 är obligatoriska, och en avhandlingsdel omfattande mellan 150 och 180 hp så att summan uppgår till 240 hp.

Prov som ingår i utbildningen

I kurser på forskarnivå ska ingå kunskapsprov som kan vara skriftliga eller muntliga. Examinationen ska utformas så att examinator kan övertyga sig om att den studerande inhämtat hela kursinnehållet.

Vad gäller regelverk för examination av uppsats/avhandlingsdelen av licentiats- respektive doktorsexamen. Se KTH:s allmänna riktlinjer.